

Prezídium COGECA, 26. apríl 2023

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 26. apríla 2023

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Prezídium COGECA

Predseda: Predseda prezident COGECA Ramon Armengol (ES).

Podrobný popis aktivity:

Výmena názorov s europoslancami Clarou Aguilerovou (ES, S&D) a Alexandrom Bernhuberom (AT, EPP) o udržateľnom používaní PPPs (SUR)

Spravodajkyňa DG AGRI pre udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín Clara Aguilerová upozornila, že hlavným výborom k SUR je výbor ENVI a výbor AGRI má exkluzívne kompetencie len ohľadom financovania. Hlasovanie pléna Parlamentu k SUR by malo prebehnúť počas ES PRES v októbri. Spravodajkyňa doposiaľ publikovala pracovný dokument, správu by mala oficiálne predstaviť koncom mája. Z hlavných tém vymenovala definíciu citlivých oblastí, zákaz použitia PPPs v citlivých oblastiach, percentuálne zníženie PPPs, pričom nie všetky krajiny majú rovnaké podmienky. Dôležité je nájsť ďalšie finančné zdroje okrem SPP. Na záver kritizovala nekonzistentný prístup voči dovozom produktov, ktoré používajú v EÚ zakázané látky.

Tieňový spravodajca DG ENVI Alexander Bernhuber podporil už vymenované kritické body, za neakceptovateľný označil aj návrh Komisie ohľadom povinného používania IPM (nástroj integrovanej ochrany proti škodcom), lebo jednotné pravidlá nemôžu byť efektívne všade. Zdôraznil, že všetky ciele by mali byť pre poľnohospodárov dobrovoľné, lebo tí už dlho preukazujú dobrovoľný prínos k väčšej udržateľnosti. V návrhu Komisie chýba aj zmienka o potravinovej bezpečnosti, čo je dnes kľúčové. Vo výbore ENVI bolo predložených viac než 2000 pozmeňovacích návrhov.

Diskusia:

Prezidentka COPA Christiane Lambertová referovala o veľmi zložitom rokovaní so Sarah Wienerovou (spravodajkyňou DG ENVI) a ocenila pragmatickejší prístup prizvaných europolancov. Upozornila aj na nové genomické techniky, o ktorých europoslanci nehovorili.

ES zástupca vyzval oboch europolancov, aby pokračovali v boji na základe vedeckých poznatkov, upozornil aj na nedostatok alternatív, odmietol zákaz použitia PPPs v citlivých oblastiach, lebo pre ES by to bola katastrofa.

SE zástupca tiež upozornil na riziká zníženia použitia PPPs, lebo aj sever Európy čelí novým výzvam, škodcom aj nákazám.

RO zástupca upozornil na podpriemerné používanie PPPs v RO oproti EÚ, tiež súhlasil s ES a SE zástupcami, že neexistujú alternatívne prostriedky, pričom škodcov je viac a sú agresívnejšie. Zmienil sa aj o negatívnych dopadoch bezcolných dovozov výrazne lacnejšej produkcie z UA do EÚ.

NL zástupca označil prístup, keď nové chemické látky nebudú môcť byť uvedené na trh, za chybný, treba podporiť výskum, vrátane biologických riešení.

PL zástupca upozornil, že legislatívny návrh by ohrozil produkciu potravín v PL, návrh Komisie bude predstavovať nutnosť zvýšenia počtu ošetrovanej menej účinnými látkami a zvýšenú administratívnu záťaž.

IT zástupca referoval o už zníženom použití PPPs v IT o 30 %, čo sa prejavilo aj zvýšeným šírením baktérie xylella fastidiosa. Podporil potrebu vyšších investícií do IPM.

LV zástupkyňa zdôraznila dôležitosť PPPs na zaistenie dostatku bezpečných a zdravých potravín, v LV je aktuálne použitie PPPs nižšie o 50 %, ako je priemer EÚ. Vzhľadom na to, že hlavnou plodinou v LV na ornej pôde sú obilniny, produktivita by poklesla o 40 %, čo by ohrozilo potravinovú bezpečnosť, ekonomiku LV aj vidiecke oblasti.

FI zástupca sa zaujímal, či je v príslušných orgánoch EÚ dostatok kompetentných osôb, ktoré o téme rozhodujú. Pre poľnohospodárske podniky navyše ide o nerealistický časový harmonogram.

AT zástupca za dôležitý označil administratívny aspekt, pre členské štáty budú dôležití poskytovatelia poradenských služieb.

Alexander Bernhuber na otázku o nových genomických technikách uviedol, že osobne ich podporuje ako možné riešenie, ale zastupuje AT, ktoré je z politických dôvodov silne proti týmto technikám, preto treba hľadať aj iné riešenia. Podľa neho treba urýchliť proces povoľovania menej nebezpečných prostriedkov, napr. mikroorganizmov.

Clara Aguilerová uviedla, že mnoho politikov nedisponuje potrebnými znalosťami o poľnohospodárstve. Čo sa týka zdravia rastlín a zvierat, je potrebné spoliehať sa na stanovisko expertov, lebo PPPs nie sú jedy, ale liečivá rastlín, preto svoje stanovisko hodlá maximálne priblížiť realite. Upozornila, že dosiahnuť pozíciu Parlamentu bude veľmi zložitá, návrh Komisie označila za nerealistický. Súhlasila s tým, že pre niektoré plodiny je už teraz nedostatok účinných látok, preto treba zaistiť prístup k alternatívam. Na záver zdôraznila vzdelávanie poľnohospodárov a pomoc nezávislých poradenských služieb.

Na schválenie:

- členská prihláška EL organizácie SASOEE do Cogeca – schválená
- návrh stanoviska C-C k navrhovanému nariadeniu o obaloch a obalových odpadoch – schválený

Na diskusiu a schválenie: návrh stanoviska C-C k certifikačnému rámcu odstraňovania uhlíka

Návrh stanoviska prejednali príslušné pracovné skupiny, ale naďalej zostáva niekoľko bodov do diskusie.

V Rade pre životné prostredie prebehla politická rozprava 16. 3. 2023, zameraná bola predovšetkým na spôsob, akým by mohol certifikačný rámec na úrovni EÚ prispieť k zvýšeniu vysokokvalitného odstraňovania uhlíka v EÚ ako doplnku k trvalému úsiliu o znížovanie emisií.

Vo výbore ENVI je spravodajkyňou Lúcia Pereira (PT, EPP). Dňa 22. 3. 2023 sa konalo verejné vypočutie oboch výborov na tému Poľnohospodárstvo uhlíka: Praktická aplikácia v EÚ, kde poslanci vyjadrili obavy ohľadom nejednoznačnosti návrhu, zložitosti systému a možného konfliktu s

produkciou potravín. Spravodajkyňa sa usiluje, aby sa vo výbore ENVI o správe hlasovalo v septembri a v pléne v októbri.

Diskusia:

FNSEA naďalej vyjadruje nesúhlas s rozdielnym prístupom pre uskladnený uhlík a znižovaním emisií. Zvyšok dokumentu podporujú.

EL zástupkyňa tiež odmietla schváliť dokument, pokiaľ sa bude rozlišovať medzi uskladneným uhlíkom a zníženými emisiami.

Nakoniec bola po drobnej úprave pozícia schválená.

Informácie a výmena názorov na:

- smernicu o priemyslových emisiách (IED)

Rada pre životné prostredie prijala svoj všeobecný prístup k návrhu Komisie 16. 3. 2023, podporila vyššie prahové hodnoty než navrhuje Komisia: pre chovy hydiny 280 LSU, pre chovy ošípaných, dobytky a kombinované chovy 350 LSU. Ministri ďalej podporili vylúčenie extenzívnych chovov z oblasti pôsobnosti smernice.

Výbor AGRI by mal o stanovisku hlasovať 24. – 27. 4., ENVI 22. – 25. 5. a plénum 12. – 15. 6. 2023. Výbor AGRI vyzval Výskumnú službu Európskeho parlamentu (EPRS) na vypracovanie štúdie o počte dotknutých poľnohospodárskych podnikov do roku 2028. Štúdia by mala byť predložená na júnovom plenárnom zasadnutí.

- medziinštitucionálne diskusie o návrhu nariadenia o udržateľnom používaní prípravkov na ochranu rastlín (SUR)

Sekretariát zaslal svoje pozmeňovacie návrhy k návrhu SUR a k správe spravodajkyne Sarah Wienerovej vo výbore ENVI. Pozmeňovacie návrhy boli zaslané aj tieňovým spravodajcom a spravodajkyňou vo výbore AGRI Clare Aguilerovej. Výbor AGRI by mal o jej stanovisku hlasovať v júli 2023.

- zákon o obnove prírody

Sekretariát aktuálne analyzuje pozmeňovacie návrhy, ktoré pripravila pracovná skupina Rady pre životné prostredie, z ktorých niektoré sú pozitívne.

Omnoho závažnejšia je situácia v Parlamente, kde sa predkladajú kompromisné pozmeňovacie návrhy, ktoré sú úplne skreslené v prospech „zelených“ mimovládnych organizácií.

- medzinárodný obchod a situáciu na trhu

Sekretariát referoval o miernom znížení vstupných nákladov pre poľnohospodársku výrobu v posledných 2 mesiacoch, stále sú však 2x vyššie oproti roku 2020. Jediný sektor, v ktorom sa tento rok očakáva nárast produkcie, je odvetvie vína, v ktorom ale pokračuje trend poklesu spotreby.

Sekretariát pripravil list adresovaný kabinetom komisára Wojciechowskiho a podpredsedu Komisie Dombrovskisa s cieľom usporiadať schôdzku o situácii na UA a dopadoch bezcolných dovozov z UA do EÚ, najmä vo východných štátoch EÚ.

Diskusia:

GS za zásadné označil solidaritu a zaistenie pokračovania vývozov z UA do tretích krajín.

PL zástupca uviedol, že s koridormi solidarity súhlasili všetci, ale teraz sa prejavujú problémy v niektorých krajinách. Konkrétne v PL je teraz v silách uskladnených 9 mil. ton UA obilia a na vlastnú PL produkciu nezostáva žiadny priestor. Produkcia UA, ktorá mala smerovať ďalej do Afriky, zostáva v PL. Okrem toho, akonáhle komodity prekročia PL hranicu, ide výhradne o problém PL a o tovar nemá nikto záujem, nič sa ďalej neorganizuje. Pokiaľ sa Komisia rozhodne od júna predĺžiť dočasne prijaté opatrenia v podobe bezcolných dovozov z UA, pôjde o tragickú situáciu, ktorú si Komisia vôbec neuvedomuje. Upozornil aj na fakt, že na UA nejde o žiadnych malých poľnohospodárov, ale o obrovské holdingy, ktorým nie je možné konkurovať. Na záver uistil, že PL nechce uzavrieť hranicu s UA, ale komodity musia smerovať ďalej do iných štátov a Afriky.

RO zástupca plne súhlasil so zástupcom PL, doplnil, že RO je veľmi solidárne s UA utečencami, ale domáci poľnohospodári sú oproti UA znevýhodňovaní – UA produkcia má prioritu napr. v logistike, atď. Vyzval preto na pomoc ešte pred budúcim zberom úrody, pretože inak RO úroda nebude môcť byť zozbieraná a hrozí zásadné poškodenie RO trhu.

PL zástupca informoval o plánovanej demonštrácii v Bruseli dňa 23. 5. 2023, vyzval na účasť nielen krajiny, ktoré majú problém s dovozmi z UA. Cieľom nie je organizácia veľkého protestu, ale upozorniť, že UA produkciu potrebujú v tretích krajinách a navyše, UA produkcia neplní prísne štandardy EÚ. Iniciatívu podporil aj HU zástupca.

CZ zástupca tiež kolegov podporil a upozornil, že aj CZ sa potýka s dopadmi bezcolných dovozov z UA. Poľnohospodári z CZ predtým vyvážali produkciu do okolitých krajín, ale teraz sú sklady plné UA produkcie a pre CZ produkty nie je zaistený odbyť.

- revíziu právnych predpisov EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat

Sekretariát informoval o rokovaní s komisárkou Kyriakidesovou dňa 6. 3. 2023, na ktorom vyjadrili obavy k prebiehajúcej revízii právnych predpisov v oblasti dobrých životných podmienok zvierat. Prezidenti Copa a Cogeca osobne rokovali s riaditeľom DG SANTE, aby ho vyzvali na vypracovanie dôkladného a skutočne komplexného posúdenia dopadov. V rámci C-C bola 20. 4. 2023 usporiadaná konferencia na túto tému.

- reformu politiky zemepisných označení (ZO): vývoj v Parlamente a v Rade

Rokovania o revízii systému ZO sa vo výbore AGRI skončili kompromisom, podľa ktorého budú ustanovenia o ZO vín prenesené do nariadenia o spoločnej organizácii trhov. O texte sa hlasovalo 20. 4. 2023. Pozícia AGRI k úradu EUIPO je, že mu budú zverené len administratívne a technické úkony. Plenárne hlasovanie bude 31. 5. 2023.

Aktuálne SE PRES navrhlo v Rade obmedziť ochranu ZO na názvy domén najvyššej úrovne s kódom krajiny, ponechať úradu EUIPO vykonávanie predbežných posúdení všetkých žiadostí o ZO a prijímať flexibilný prístup vo vzťahu k skupinám výrobcov. Sekretariát C-C pokračuje v rokovaní so zástupcami členských krajín.

Účtovná uzávierka Copa a Cogeca za rok 2022 bola schválená.

Výmena názorov s Kurtom Vandenberghom (DG CLIMA) o certifikačnom rámci pre odstránenie uhlíka a o aktuálnom stave návrhov v rámci balíka Fit for 55

Zástupca Komisie upozornil, že pohlcovanie CO₂ prostredníctvom lesov, poľnohospodárskej pôdy alebo inovatívnych technických riešení bude mať kľúčovú úlohu v úsilí EÚ o dosiahnutie klimateckej neutrality do roku 2050.

Dňa 30. 11. 2022 Komisia zverejnila návrh certifikačného rámca s cieľom podporiť rozvoj udržateľných riešení na pohlcovanie uhlíka tým, že zavedením certifikácie odstraňovania uhlíka urýchli zavádzanie vysokokvalitného pohlcovania uhlíka a získa dôveru zúčastnených strán. Uhlík sa dá všeobecne pohlcovať a ukladať 3 spôsobmi: prostredníctvom trvalého uloženia, prostredníctvom uhlíkového poľnohospodárstva a vo výrobkoch a materiáloch s dlhou životnosťou.

Pravidlá pre nezávislé overovanie odstraňovania uhlíka a pravidlá pre uznávanie certifikačných systémov musia podľa návrhu Komisie spĺňať 4 kritériá kvality:

- kvantifikácia (činnosti musia byť presne merané a prínosné)
- adicionalita (činnosť musí ísť nad rámec štandardných postupov)
- dlhodobé ukladanie
- udržateľnosť

Certifikácia uhlíka môže podľa Komisie predstavovať pre poľnohospodárov, lesníkov a správcov pôdy nový zdroj príjmov, napr. potravinárske firmy budú môcť odmeňovať poľnohospodárov za sekvestráciu uhlíka, sami budú môcť vierohodne zdokumentovať svoju uhlíkovú stopu. Vďaka harmonizovaným pravidlám bude pre spotrebiteľov a investorov ľahšie porovnávať tvrdenia na výrobkoch ohľadom prínosu k ochrane klímy. Certifikáty o pohlcovaní uhlíka bude možné použiť na financovanie založené na výsledkoch v rámci programov EÚ alebo režimu štátnej podpory členských štátov.

Certifikácia by mala byť dobrovoľná, v praxi by mala prebiehať tak, že prevádzkovatelia požiadajú certifikačný orgán o certifikát odstráneného uhlíka, tento nezávislý certifikačný orgán vykoná pravidelné audity a overí súlad s kritériami kvality. V prípade pozitívneho výsledku vydá certifikát a systém informácie zapíše do verejného registra.

Legislatívny návrh budú teraz prejednávať Parlament a Rada. Komisia súbežne v spolupráci so skupinou odborníkov vypracuje metodiky certifikácie podľa spomínaných kritérií. Po prijatí Parlamentom a Radou by Komisia mala prijať sekundárne právne predpisy. Rámec bude plne funkčný po tom, čo Komisia prijme prvú certifikačnú metodiku a uzná prvý systém certifikácie.

V následnej diskusii zástupca Komisie uviedol, že celú schému reálneho odmeňovania poľnohospodárov za iniciatívy v oblasti certifikácie uhlíka bude nutné najprv premyslieť a správne nastaviť. Cieľom je skutočne dlhodobo odstrániť maximum uhlíka z atmosféry. Komisia plánuje s poľnohospodármi komunikovať, uhlíkové poľnohospodárstvo by malo byť v súlade s pripravovaným zákonom o zdraví pôdy.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.